

special koeien-EK zwartbont

De Zwitsers en de Fransen waren bij zwartbont de smaakmakers op het EK in Duitsland. Nederland revancheerde zich, de bescheiden Belgische afvaardiging manifesteerde zich sterk.

Evenals twee jaar geleden heeft een relatief klein land het Europees kampioenschap bij zwartbont naar zijn hand gezet. Zette in 2004 Ierland de grote melkveelands op achterstand, dit keer leverden de Zwitsers een prestatie van formaat door met een beperkte delegatie (vijf koeien) twee rubrieken te winnen, eenmaal als tweede te eindigen én er met de laatste hoofdprijs van door te gaan: *Morandale Kite Bretagne* won het algemeen kampioenschap. De nog maar vierjarige Bretagne, een dochter van Markwell Kite, werd door de uitstekend jurerende Tom Kelly met complimenten overladen. 'Zij is de beste jonge koe ter wereld', stelde de Ierse scherprechter, die diep onder de indruk was van Bretagnes lengte, breedte, stijl en haar fantastische breed en hoog gedragen achteruier. Haar eigenaar François Morand kon zijn emoties niet de baas: ook bij roodbont veroverde hij het algemeen kampioenschap. Voor Nederland verliep het EK van twee jaar geleden desastreus.

François Morand: 'I have a dream'

François Morand: 'Veel tijd stoppen in fokkerij is een voorwaarde'

Hij kan zijn geluk niet op. Geëmotioneerd en op de schouders getild door enthousiaste fans roept François Morand het uit: 'I have a dream, I have a dream.' Het kan ook niet mooier: op Europees niveau de algemene titel zwartbont én de algemene

titel roodbont winnen. Morand fokte beide kampioenes zelf en schrijft geschiedenis met deze dubbele slag. 'Dit is de mooiste dag van mijn leven', zegt hij nog vol ongelof. Een familieband tussen de zwartbontkampioene Morandale Kite Bretagne (Kite x Lee) en roodbontkampioene Morandale Chicoutimi (Pickel x Satum) is er niet. Morand melkt 45 koeien en vertelt te midden van de drukte rondom zijn kampioenes wat voor hem de voorwaarden voor succes zijn: 'Hard werken en veel tijd stoppen in de fokkerij en de verzorging van de dieren.'

Zowel individueel als met de landengroep eindigde Nederland in de achterste regionen. Deze editie presteerden de Nederlandse koeien naar behoren, daarin gesteund door een vernieuwd verzorgings-team dat de koeien optimaal aan de start wist te krijgen. Vooraf dichtten de kenners *Wilhelmina 358* (v. Juror) van Teus van Dijk uit Giessenburg de meeste kans op een rubriekszege toe. Het zou niet lukken die zege te behalen. De fraaitypische en uitstekend geuierde *Wilhelmina* eindigde als zesde in de – dat wel – sterk bezette rubriek van de op één na oudste koeien. Daarin was de Franse *Ricki* (v. Rubens) van maatschap Des Blés Noirs uit Plounerin onverslaanbaar. Zij was niet de grootste, maar wel een elegante, jeugdige verschijning, en bovendien voorzien van een sublieme uier en droog beenwerk.

Tom Kelly: 'Bretagne is de beste jonge koe ter wereld'

Fransen regeren

Wat *Wilhelmina* niet lukte, daarin slaagde *JT Millenium 1* van maatschap Jos en Harrie Tijhuis uit Hooghalen bijna wel. In de rubriek oudste koeien bereikte de stijlvolle en fors gebouwde Convincerdochter de tweede plaats, achter de majestueuze Dombinatordochter *Ninon*, opnieuw een koe uit de Franse delegatie. De in showkringen nauwelijks bekende *Ninon* van maatschap Follezou uit Plevin imponeerde door macht, veel ribdiepte en een enorme lengte in de voorkwartieren. Met haar acht jaar was *Ninon* bovendien de op één na oudste seniore in Oldenburg; alleroudste (bijna 13 jaar) was de gave Belgische

Morandale Kite Bretagne (v. Kite), algemeen kampioene
Eerste lijst: 305 8968 4,09 3,46

Twee Nederlandse koeien in actie: voorop *Wilhelmina 358*, daarachter *Dora 210*

Preludedochter *Image* van de combinatie Hogge en Thomsin uit Flavion, die als negende zou eindigen. Met *Ninon* en *Ricki* regeerden de Fransen de seniorenklasse met ijzere vuist. Voor de finale voegde zich daar ook nog hun landgenote *Sagano du Tombuy* (v. Gibson) bij, winnares in de rubriek met koeien in de leeftijd van 54 tot 60 maanden. Maar voor Tom Kelly stond de keuze, geheel in overeenstemming met zijn keuringslijn, al vast: de machtige *Ninon* was zijn seniorkampioene, de kleinere en fijnere *Ricki* zijn reserve.

Nazaten Tarona

Gastland Duitsland liet zich vooral gelden in de jongste klassen. De extreem grote Outsidedochter *Kora* van het fokbedrijf Batke in Visbek ging aan kop in de jongste rubriek. Ze stapte stijlvol rond op sterke benen. Even meer jeugd, melkopdruk en een langere, slankere nek zouden haar niet misstaan. Tom Kelly kon dat niet deren. *Kora* behoorde tot zijn favorieten,

Ninon (v. Dombinator), seniorkampioene
Vierde lijst: 305 13.502 3,79 3,15

Arie Hamoen: 'Ik ben heel tevreden'

'Ik ben heel tevreden, zeker bij zwartbont. Voor een land dat zich niet bijzonder richt op exterieur hebben we het goed gedaan met een 1b-plek voor *Millenium* en een keurige positie in de middenmoot voor de landengroep. Van tevoren had ik voor dat resultaat getekend.' Hoofdin-specteur Arie Hamoen staat na afloop opgelucht en ontspannen achter de Nederlandse koeien. 'We hebben onrustig in de ring, misschien hadden we toch iets meer moeten spuiten'.

Arie Hamoen: 'Jammer van de beperkte selectieruimte bij roodbont'

Ook op het volgende EK, dat in oktober 2008 in het Italiaanse Cremona gehouden wordt, zal Nederland wat Hamoen betreft niet ontbreken. 'Als we als stamboek internationaal gezien een vooraanstaande rol willen blijven spelen, kunnen we het niet maken om weg te blijven.'

bont nog wel wat laten liggen. Sommige koeien waren onrustig in de ring, misschien hadden we toch iets meer moeten spuiten'. Ook op het volgende EK, dat in oktober 2008 in het Italiaanse Cremona gehouden wordt, zal Nederland wat Hamoen betreft niet ontbreken. 'Als we als stamboek internationaal gezien een vooraanstaande rol willen blijven spelen, kunnen we het niet maken om weg te blijven.'

wat hij tijdens de finale bekrachtigde door haar tot jeugdkampioene te kronen. Haar secondante was dezelfde als in de ochtendronde: de Franse *Ulma* (v. Storm) van maatschap Knecht uit Zilling was een tikje afgepast in kruis en front, maar compenseerde dat ruimschoots met hardheid en kwaliteit in het skelet.

De Nederlandse vaarzen traden aan in de tweede rubriek. Zowel Championdochter *Ijsselvliedt Roza 7013* van Egbert en Henrie Puttenstein uit Wezep als *Jelte 534* (v. Rubens) van Jan Dalenoord uit Enschede eindigde in de achterhoede. De 1a-positie was voor de Zwitserse *Riedmuellers Champion Asten* van Marc-Henri Mathieu uit Jussy. De sterk gebouwde Championdochter verwees vanwege meer jeugdstraling de Duitse *Esmeralda* (v. Igniter) van Edison Holsteins uit Rosshaupten naar de tweede plek. De opmerkelijke bonte aftekening verried *Esmeralda*'s afstamming: ze is een dochter van de befaamde Duitse oudkampioene *Tarona* (v. Horton). En dat *Tarona* goed fokt, bleek even later opnieuw: in de middengroep was er voor haar Igniterdochter *Cinderella* (en daarmee volle zus van *Esmeralda*) opnieuw een 1b-klassering.

Macht en kracht van Zwitsers en Fransen winn en van fijne melktype van de Italiaanse koeien

Zwitserse 'Bretagne' Europa's mooiste

naam	vader	land
rubriek 1 (8 deelnemers)		
1. Kora	Champion	Duitsland
5. Nonne de l'Herbagere	Skywalker	België
rubriek 2 (8 deelnemers)		
1. Riedmuellers Champion Asten	Champion	Zwitserland
6. IJsselviëdt Roza 7013	Champion	Nederland
7. Jelte 534	Rubens	Nederland
rubriek 3 (4 deelnemers)		
1. Orchidee	Boss Iron	Duitsland
rubriek 4 (12 deelnemers)		
1. Annika	Bosside Ruben	Oostenrijk
3. Blesje 29	Boss Iron	Nederland
8. Minke 76	Roy	Nederland
rubriek 5 (10 deelnemers)		
1. Morandale Kite Bretagne	Kite	Zwitserland
3. Claire 721	Capri	België
5. Cinty Black de Bois Seigneur	Integrity	België
9. Vleders Annie 5	CB Allen	Nederland
rubriek 6 (10 deelnemers)		
1. Sagano du Tombuy	Gibson	Frankrijk
rubriek 7 (13 deelnemers)		
1. Ricki	Rubens	Frankrijk
6. Wilhelmina 358	Juror	Nederland
7. Dora 210	James	Nederland
12. Denta 26	Starleader	Nederland
rubriek 8 (14 deelnemers)		
1. Ninon	Dominator	Frankrijk
2. JT Millenium	Convincer	Nederland
4. TE J Skyblack te Bois Seigneur	Skychief	België
9. Image	Prelude	België
14. Holbra Jeff Trix	Mascot Jeff	Nederland

Tabel 1 – Uitslag EK zwartbont

Kora (v. Outside), juniorkampioene
Eerste lijst: 74 3141 4,08 3,06

Uiers vrij van lichaamsvreemde stoffen

Harm Reitsma: 'Elk dier dat eerste, tweede of derde liep, is onderzocht'

'Bij één dier was de uitslag van de uierscan twijfelachtig, maar uiteindelijk bleek het om een oude kwetsuur te gaan', vertelt dierenarts Harm Reitsma. Op het EK controleerde Reitsma de koeien samen met een Duit-

se en een Italiaanse collega op aanwezigheid van lichaamsvreemde stoffen in de uier. 'Van alle dieren die eerste, tweede of derde lopen in de rubriek wordt de uier ultrasoon gescand, vergelijkbaar met de methode van scannen op drachtigheid.'

Volgens de dierenarts is er een scala aan middelen waarmee het volume van de uier te vergroten is, onder meer met glucose- of zoutoplossingen. Ook manipulatie van de speenplaatsing via plastische chirurgie is een vergrijp waarop Reitsma alert is.

Deceptie voor de 'azzurri'

Voor de Italianen liep het EK in Oldenburg op een deceptie uit. Werden op alle voorgaande EK's altijd titels gewonnen – hetzij individueel, hetzij als collectief – dit keer viel er zelfs geen rubriekszege te noteren, terwijl in 2004 nog driemaal een 1a-klasering viel te bejubelen. Zo eindigde de Italiaanse jeugdkampioene van twee jaar geleden, *Sabbiona Pascia* (v. Lee), roemloos in de achterhoede. Of deze matige prestatie een incident of structureel van aard is, zal nog moeten blijken. Feit is wel dat dieren van het vrouwelijke, extreem melktypische karakter – het handelsmerk van de Italiaanse showkoeien – uit de gratie raken ten gunste van dieren met meer kracht en robuustheid, zoals vooral de Fransen die in de arena brachten. *Ceres Kendall Furia* van de gebroeders Beltramino, Italiaans kampioene 2005, presteerde uiteindelijk als beste van de 'squadra azzurri', om in voetbaltermen te spreken. Met haar fraaie type dwong ze in haar rubriek een tweede plaats af achter de latere algemeen kampioene Bretagne.

Pleister op de Italiaanse wonde was de prestatie van de stier Boss Iron. Die verwierf met de Duitse gitzwarte *Orchidee* van Dirk Schmäser uit Granzin, een opengebouwde, fraaitypische tweedekalfskoe met een royale uier, een 1a-positie. Die zette ze later om in de reservetitel in de middengroep, achter de ongenaakbare Bretagne.

Ook de Nederlandse afvaardiging had een fraaie Boss Iron dochter in de gelederen: de grote en van een breed kruis voorziene *Blesje 129* van Bart Vink uit Ottoland. De tweedekalfs Blesje begon op plaats vijf in haar rubriek, maar klom plotseling op naar de tweede plek, achter de in uier en benen correctere *Annika* (v. Bosside Ruben) van de Oostenrijkse fokker Leo Amann uit Schlins. Maar op de valreep viel Blesje terug naar 1c, waardoor ze de finale van de middenklasse miste. Een finale waarin Bretagne haar mooiste moment beleefde. Over twee jaar een rendez-vous, dan niet in Oldenburg maar in het Italiaanse Cremona, waar het komende EK staat gepland. Met welke kleine koeiennatie dan in de hoofdrol?

Bert de Lange